

حقوق جزای عمومی ۹۴ دفترچه C

۴-۱۰۱

مقررات مربوط به تکرار جرم در جرائم سیاسی و مطبوعاتی و جرائم اطفال اعمال نمی‌شود

۳-۱۰۲

بکاریا معتقد به لزوم محدود کردن اختیارات قضات در حین رسیدگی و صدور حکم است و بیان می‌کند که محاکمات بایستی با سرعت انجام شده و با عطف و مهربانی با مجرمان رفتار شود.

۱-۱۰۳

براساس بند ب ماده ۱۰ قانون مجازات اگر مجازات جرمی به موجب قانون لاحق، تخفیف یابد، قاضی اجرای احکام موظف است قبل از شروع به اجراء یا در حین اجراء از دادگاه صادرکننده حکم قطعی، اصلاح آن را طبق قانون جدید تقاضا کند. محکوم نیز می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم، تخفیف مجازات را تقاضا نماید. دادگاه صادرکننده حکم با لحاظ قانون لاحق، مجازات قبلی را تخفیف می‌دهد. مقررات این بند در مورد اقدام تأمینی و تربیتی که در مورد اطفال بزهکار اجراء می‌شود نیز جاری است. در این صورت ولی یا سرپرست وی نیز می‌تواند تخفیف اقدام تأمینی و تربیتی را تقاضا نماید.

۱-۱۰۴

مجازات‌های تنمیمی (تکمیلی) به مجازات اصلی افزوده می‌شود و علاوه بر این که باید در دادنامه ذکر گردد هیچ‌گاه به تنهایی مورد حکم دادگاه قرار نمی‌گیرد زیرا باید مجازات اصلی را تکمیل نماید و در مورد اشخاص حقوقی قابل اعمال نیست

۴-۱۰۵

براساس ماده ۲۲ قانون مجازات انحلال شخص حقوقی و مصادره اموال آن زمانی اعمال می‌شود که برای ارتکاب جرم، بهوجود آمده یا با انحراف از هدف مشروع نخستین، فعالیت خود را منحصراً در جهت ارتکاب جرم تغییر داده باشد.

۲-۱۰۶

حالت‌های جنون در مرتکب:

متهم در حین ارتکاب به جرم مبتلا به جنون بوده است ← رافع مسئولیت کیفری است و قرار موقوفی تعقیب صادر می‌شود. متهم بعد از وقوع جرم و قبل از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شده است که تا زمان افاقه، تعقیب متوقف خواهد شد. الف- در جرایم تعزیری ← تا زمان افاقه، تعقیب متوقف خواهد شد.

ب- جرایم حدی ← ۱- حدودی که جنبه‌ی حق الهی دارند. حد ساقط نمی‌شود ولی تعقیب و محاکمه تا زمان افاقه به تأخیر می‌افتد، ۲- در جرایم حدی با جنبه‌ی حق الناسی مانند قصاص، دیه و ضرر و زیان ناشی از جرم، جنون مانع رسیدگی نخواهد بود.

۳- جنون بعد از صدور حکم قطعی:

الف- در جرایم تعزیری موجب سقوط مجازات تعزیری نیست.

ب- در جرایم حدی، حد با جنون ساقط نمی‌شود.

۱-۱۰۷

وزارت نیرو به دلیل اعمال حاکمیتی مسئولیت کیفری ندارد

۳-۱۰۸

به موجب ماده‌ی ۱۰۹ ق.م.ا، جرایم ذیل مشمول مرور زمان تعقیب، صدور حکم و اجرای مجازات نمی‌شوند:

الف- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور؛

ب- جرایم اقتصادی در صورتی که میزان جرم ارتكابی یک میلیارد ریال یا بیش از آن باشد، شامل:

- کلاهبرداری

- رشاء و ارتشاء

- اختلاس

- اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی در صورت تحصیل مال توسط مجرم یا دیگری
- مداخله وزرا و نمایندگان مجلس و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری
- تبانی در معاملات دولتی
- أخذ پورسانت در معاملات خارجی
- تعدیات مأموران دولتی نسبت به دولت
- جرائم گمرکی
- قاچاق کالا و ارز
- جرائم مالیاتی
- پولشویی
- اخلال در نظام اقتصادی کشور
- تصرف غیرقانونی در اموال عمومی یا دولتی
- جرایم موضوع قانون مبارزه با مواد مخدر؛
- دریافت و پرداخت رشوه (رشا و ارتشا) علیرغم تعزیری بودن از شمول مرور زمان خارج هستند.

۱-۱۰۹

- صدور حکم و اجرای مجازات در مورد جرائم زیر و شروع به آنها قابل تعویق و تعلیق نیست:
- الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات
 - ب- جرائم سازمانیافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدمربایی و اسیدپاشی
 - پ- قدرتنمایی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرائم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا
 - ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روانگردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان
 - ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض
 - ج- جرائم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

- مجازات صدور چک از حساب مسدود □

- مجازات جرم کلاهبرداری □

- مجازات جرم کلاهبرداری نامشروع □

- مجازات جرم ساخت، خرید، فروش، در معرض فروش قرار دادن، حمل، نگهداری، در اختیار دیگری قرار دادن و وارد نمودن مشروبات الکلی به کشور.

براساس تبصره‌ی ماده‌ی ۵ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری، هرگاه مرتکب اختلاس قبل از صدور کیفرخواست، تمام وجه یا مال مورد اختلاس را مسترد نماید دادگاه او را:

۱- از تمام یا قسمتی از جزای نقدی معاف و

۲- اجرای حبس را معلق می‌نماید ولی

۳- انفصال را دربارهی او اجرا خواهد کرد.

از جمع تبصره فوق و بند ج ماده‌ی ۴۷ ق.م.ا.برمی‌آید که اگر موضوع جرم اختلاس بیش از ۱۰۰ میلیون ریال باشد و شرایط تبصره‌ی فوق وجود نداشته باشد قابل تعلیق نیست.

۳-۱۱۰

۱. ماده‌ی ۴۷ ق.م.ا.

۲. ماده‌ی ۱۰ ق.ص.ج

۳. تبصره‌ی ۱ ماده‌ی ۱ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری

۴. تبصره‌ی ماده‌ی ۲ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری

۱-۱۱۱

سردستگی دو یا چند نفر در ارتکاب جرم اعم از این که عمل آنان شرکت در جرم یا معاونت در جرم باشد، از علل مشدده‌ی مجازات است. همچنین است سرقت در شب.

۴-۱۱۲

ماده ۴۷- صدور حکم و اجرای مجازات در مورد جرائم زیر و شروع به آنها قابل تعویق و تعلیق نیست:
الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات
ب- جرائم سازمانیافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدمربایی و اسیدپاشی
پ- قدرتمندی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرائم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا
ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روانگردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان
ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض
ج- جرائم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

۳-۱۱۳

دادگاه می‌تواند مجازات را تخفیف داده و سپس آن را تعلیق نماید.
دادگاه نمی‌تواند به عنوان تخفیف، اجرای حکم را معلق کند چرا که تعلیق اجرای حکم از مصادیق تخفیف نیست.
دادگاه نمی‌تواند مجازات را تخفیف داده و سپس آن را تبدیل نماید.
دادگاه نمی‌تواند مجازات قانونی را در مقام تخفیف حذف نماید مگر در جرائم تعزیری درجه‌های هفت و هشت در صورت احراز جهات تخفیف چنانچه دادگاه پس از احراز مجرمیت، تشخیص دهد که با عدم اجرای مجازات نیز مرتکب، اصلاح می‌شود در صورت فقدان سابقه کیفری مؤثر و گذشت شاکی و جبران ضرر و زیان یا برقراری ترتیبات جبران آن می‌تواند حکم به معافیت از کیفر صادر کند. □

۴-۱۱۴

بر اساس ماده ۷۶ قانون مجازات اسلامی ملاک تعیین صلاحیت دادگاه و تجدیدنظرخواهی از حکم محکومیت به مجازات جایگزین حبس، مجازات قانونی جرم ارتكابی است.

۲-۱۱۵

بر اساس ماده ۲۱۸ قانون مجازات اسلامی در جرائم موجب حد هرگاه متهم ادعای فقدان علم یا قصد یا وجود یکی از موانع مسؤولیت کیفری را در زمان ارتکاب جرم نماید در صورتی که احتمال صدق گفتار وی داده شود و اگر ادعاء کند که اقرار او با تهدید و ارباب یا شکنجه گرفته شده است ادعای مذکور بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می‌شود.